

2016-11-01

Verksamhetsplan 2017 för Lantbrukets Brandskyddskommitté

Verksamhetsidé

Lantbrukets Brandskyddskommitté, LBK, bildades 1947 och är ett samarbets-/samverkansorgan med företrädare för lantbruket, myndigheter, organisationer och försäkringsbolag. LBK verkar för ett förbättrat brandskydd i lantbruket genom ändamålsenliga brandskyddsrekommendationer och tekniska lösningar med en skydds nivå anpassad till lantbrukets villkor så att den enskilde lantbrukaren ges förutsättningar att tryggt utveckla sitt företag.

LBK arbetar huvudsakligen genom att:

- Samordna kunskap och utarbeta rekommendationer om skadeförebyggande åtgärder.
- Uppmärksamma på brandfarliga anordningar och brandfarlig hantering i lantbruket.
- Utverka godkännanden för brandfarlig utrustning och tekniska anordningar.
- Informera om lantbruksbränder.
- Utredda behov av samt ta initiativ till olika forsknings och utvecklingsinsatser i skadeförebyggande syfte.

Övergripande målsättning

Lantbrukets Brandskyddskommittés övergripande målsättning är att genom ett förbättrat brandskydd medverka till att det inträffar färre bränder med mindre skadeomfattning inom lantbrukets olika verksamhetsgrenar.

Mål 2017

LBK:s mål för 2017 är följande

- Sprida rekommendationen 9.4 om Skog
- Större revidering av Flik 6 Inomgårdsutrustning.
- Ta fram en modell för hur en konsekvensanalys kan göras för LBK:s rekommendationer
- I tidningen Land eller andra lantbruksmedia skall LBK få in minst tre artiklar om brandproblematiken inom lantbruksområdet.

Aktiviteter 2017

Särskilda aktiviteter 2017

- Gå igenom behovet av att uppdatera de olika flikarna i LBK-pärmen.
- Ny hemsida på grund av byte av programleverantör
- Sprida information om ändringarna i flik 8 och 10
- Uppmärksamma LBK:s 70-års jubileum på Borgeby 28-29/6 eventuellt även på Brunby 5-6/7.

Uppföljning

- Kvartalsvis redovisas verksamheten för intressenterna via informationsbrev per e-post.
- Årsmöte genomförs normalt under maj för uppföljning av verksamheten och planering inför det fortsatta arbetet.
- Höstmöte genomförs årligen för uppföljning av och beslut om ny verksamhetsplan och budget.

Huvudaktiviteter 2017

LBK-pärmen

LBK:s rekommendationer är ett etablerat ”regelverk” som ligger till grund för brandförsäkrings- och brandskyddsbestämmelser. Rekommendationerna utgör en branschpraxis i lantbruket och hänvisas till allt oftare även i olika officiella sammanhang - även i domstolsärenden. LBK:s rekommendationer har även fått större betydelse och högre status genom Jordbruksverkets regler.

LBK:s rekommendationer i form av LBK-pärmen och möjligheten att hämta den från LBK:s hemsida www.lantbruketsbrandskydd.nu ger ökade signaler och kontakter med marknaden. Möjligheten att nå ut till och därmed påverka marknaden har förbättrats på ett avgörande sätt.

Strategin har under de senaste åren varit att komplettera LBK-pärmen till ett ”fullsortiment” i skadeförebyggande brandskydd.

Det är därför viktigt att LBK-pärmen kontinuerligt revideras och kompletteras samt på olika sätt kommuniceras med abonnerande pärminnehavare med flera.

- TU:s ordförande och sekreterare har möte varje månad. Förstärkt tekniskt utskott sammanträder efter behov. Tekniska utskottets möten kommer, i likhet med tidigare år, vid behov att kombineras med lämpliga studiebesök hos såväl tillverkare som lantbruk

LBK-pärmens rekommendationer uppdateras löpande för att anpassas till de aktuella förutsättningar som gäller. Innehållet ska på olika sätt kommuniceras med de idag cirka 772 (773 år 2015, 829 år 2014, 931 år 2013) abonnerande pärminnehavare.

LBK-pärmens revideringsbehov 2017-2022

LBK-pärm	Ämne	Senast	Planerad	Behov
Flik 1	Allmänt om LBK-pärmen	2008	Pågår	5
Flik 2	Systematiskt brandskyddsarbete SBA	2006	Pågår	5
Flik 3	Byggnadstekniskt brandskydd	2009	2019	3
Flik 4	Uppvärmning och torkning	2013	2023	2
Flik 5	Elhandbok	2011	2018	4
Flik 6	Inomgårdsutrustning	2002	2017	3
Flik 7	Brandfarliga heta arbeten	2012	2021	1
Flik 8	Motorfordon	2016	2024	1
Flik 9.1	Halm- och gräsbränning	2001	2020	2
Flik 9.2	Självantändning i hö, halm	2001	2020	2
Flik 9.3	Lagring av foder och strö i djurstall	2001	2020	3
Flik 9.4	Skog	Pågår	2025	1
Flik 10	Brandlarm och släckutrustning	2016	2022	1
Flik 11	Bränsleförvaring	2015	2023	1
Flik 12	LBK-godkännande			5
	Informationsbroschyr	2016		4

Behov: 1 = Inget, 2 = Finns, 3 = Behövs, 4 = Nödvärdigt, 5 = Akut

Övriga aktiviteter 2017

- LBK:s hemsida www.lantbruketsbrandskydd.nu ska löpande uppdateras. Sidan ska via olika kanaler marknadsföras så att "budskapet" och kännedom om att LBK:s rekommendationer finns på nätet når den enskilde lantbrukaren.
- Fortsatta insatser för att utveckla och upprätthålla den "nordiska dimensionen" och samarbetet och utbytet med i första hand "systerorganisationen" LBK Norge bland annat samverkan kring brandskadestatistik, gemensamma rekommendationer och utbyte via återkommande gemensamma konferenser.
- LBK kommer fortsatt att verka för att få ut fler brandvarningsanläggningar på den svenska marknaden.
- Hålla höstmötet för verksamhetsplanering under september med inbjudan av representanter för våra nordiska "systerorganisationer".
- Uppföljning av djurstallsbränder ska göras för att se vilka brandstiftare det finns och vilka kompletterande rekommendationer som bör tas fram.

Utöver ovanstående planerade aktiviteter kommer kansliet och tekniska utskottet att angripa akuta problem och krav från marknaden i enlighet med LBK:s allmänna bevakningsområden. Erfarenheten hittills visar att sådana krav på nya insatsområden alltid dyker upp.

Verksamhetsplan för kommande fem år 2018-2022:

2018	Större revidering av Flik 5 Elinstallationer i lantbruk och hästverksamhet Ny utbildning för lantbruks elektriker Lanja-enkät angående lantbrukarnas kunskap om brandskydd och kännedom om LBK.
2019	Större revidering av Flik 3 Byggnadstekniskt brandskydd
2020	Seminarie om LBK-pärmen Större revidering av Flik 9.1 Halm och gräsbränning, 9.2 Självantändning i hö och halm och 9.3 Lagring av foder och strö i djurstall Lantbrukarnas kännedom om LBK ska öka med 75 % Planering för ny sekreterare 2021.
2021	Ny sekreterare i LBK Större revidering av Flik 7 Brandfarliga heta arbeten
2022	Större revidering av Flik 10 Brandlarm och släckutrustning

LBKs organisation

Verksamheten inom LBK bedrivs genom kansliet på SBF och i Tekniska utskottet. Kommittén fastställer verksamhetens inriktning och har till sitt förfogande ett arbetsutskott. Verksamheten leds och samordnas genom LBK:s sekreterare.

Kommittén

Kommittén, som är LBK:s beslutande organ, har till sitt förfogande för den löpande verksamheten ett arbetsutskott och ett tekniskt utskott. Kommittén sammanträder två gånger per år.

Tekniska utskottet

Kommittén beslutade 2005 att bilda Tekniska utskottet" som ersättning för samtliga arbetsgrupper och prövningsnämnd samt informationsgrupp. Leif Mårtensson, Länsförsäkringar är vald till ordförande för det Tekniska utskottet med Björn Björkman som sekreterare. Övriga ledamöter adjungeras beroende på ärende, kompetens och intresse. Tekniska utskottet sammanträder en gång i månaden.

En av arbetsuppgifterna för Tekniska utskottet blir att för LBK:s räkning utfärda eller förnya godkännanden för tekniska anordningar, byggnadsmaterial och konstruktioner. Godkännanden av tillfällig karaktär, som utfärdas för exempelvis vis halmhackar, hökanoner och brandvarnaranläggningar kommer att fortgå som tidigare. Påverkan av produkter och marknadsreaktioner har hittills varit mycket

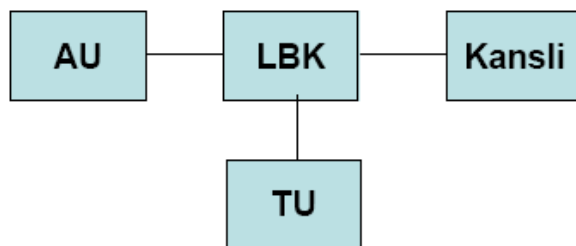
positiva och fått stor genomslagskraft. Tidsgränsen på 3 år för ”giltigt godkännande” har underlättat administrationen av befintliga godkännanden.

Tekniska utskottet ska utöver normalt arbete bedriva projektverksamhet inom områden och ekonomiska ramar som beslutas av kommittén eller arbetsutskottet.

Kansli

Kansliet har fått en ökad roll som rådgivare när pärmens målgrupp nu även innefattar den enskilde lantbrukaren och hästgården. Detta innebär att sekreterarens resurser även behöver tas i anspråk för detta.

Organisationsbild

Skadestatistik

Av alla bränder i landet står lantbruksbränder för ungefär 10 procent. Den totala brandskadekostnaden på cirka 500 miljoner kronor per år är i mycket hög grad beroende av storskadefallet varför LBK har ett särskilt fokus riktat mot denna utveckling.

Svensk försäkrings statistik skiljer sig från Länsförsäkringars och LBK:s uppföljning av bränder. Detta beror bland annat på källorna till statistiken. Svensk försäkring har i sin statistik alla försäkringsanmälda bränder i ekonomibyggnader inom lantbruksföretagens försäkringar.

Länsförsäkringars och LBK:s uppföljning baseras på pressbevakning och direktrapportering från försäkringsbolagens lantbruks- och skadeavdelningar. Detta medför att det är främst de större bränderna som rapporteras till LBK. I uppföljning ingår även bostadsfastigheter på lantbruksegendomar vilka i Svensk försäkrings statistik redovisas i villahemförsäkringen. Då många bränder i bostäder orsakas av uppvärmningsanordningar utgör de en större del i LBK:s uppföljning än i Svensk försäkrings statistik.

LBK inriktar arbetet efter följande huvudlinjer, dels minska skadeomfattningen via ett förbättrat byggnadstekniskt brandskydd, larm och släckutrustning, dels uppmärksamma på och bearbeta olika former av brandstiftare för att hindra brands uppkomst.

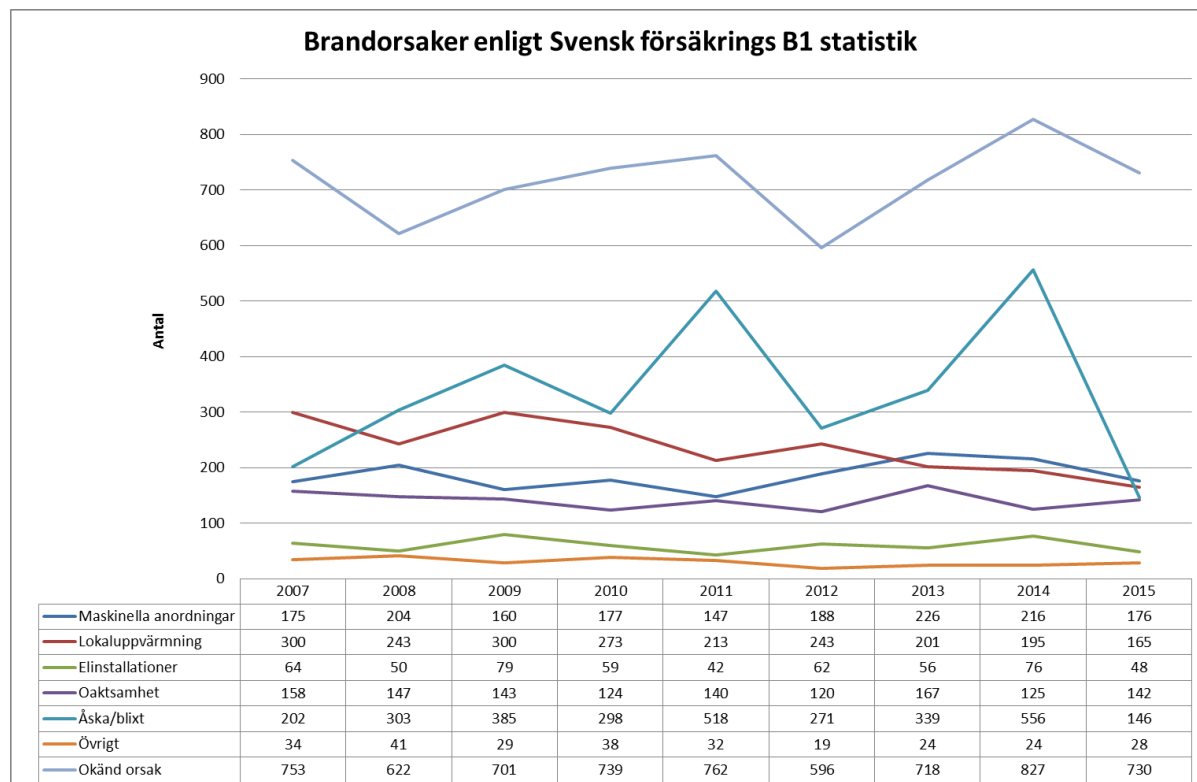
Okända brandorsaker är ett stort problem

Av nedanstående redovisning framgår att bränder med okända brandorsaker ett stort problem. För att kunna vidta rätt åtgärder för att minska antalet bränder är det viktigt att alla lantbruksbränder utreds för att försöka hitta trolig brandorsak. Trenden för antalet bränder är nedåtgående men avsaknaden av storskadestatistik ger fortsatt osäkerhet i bedömningen av den totala brandskadekostnaden.

Försäkringsförbundets statistik

Brandorsaker

Enligt Svensk försäkrings B1-statistik har 51 % av bränderna okänd orsak år 2015. Av de kända brandorsakerna är åska/blixt den vanligaste följd av lokaluppvärmning och maskinella anordningar. 2014 var ett mycket blyxt och åskrikt år med drygt 3000 försäkringsskador varav 146 brandskador.

Länsförsäkringars och LBK:s uppföljning av bränder

Vid uppföljningen av inträffade bränder under 2015 har brandorsaken varit svår att få reda på. Det har även varit svårt att få reda på försäkringsgivare och skadebelopp. För att få en bättre uppfattning av brandkostnaderna har statistiken kompletteras med en uppgift om uppskattad skadekostnad med hänsyn till skadat objekt och skadeomfattningen. Statistiken sedan 2005 har uppdaterats på samma sätt.

Enligt Länsförsäkringars och LBK:s uppföljning av lantbruksbränder har det under januari till augusti 2016 (*Inom parantes redovisas januari-augusti 2015 (2014)*) inrapporterats och i tidningsartiklar redovisat totalt 190 (144 (206)) bränder. Den beräknade skadekostnaden för dessa bränder är 240 (216 (252)) miljoner kronor varav 55 (53 (71)) storskador beräknas kosta 188 (176 (202)) miljoner kronor. Den totala brandskadekostnaden för bränder inom lantbruk och hästverksamhet beräknas till cirka 500 miljoner kronor årligen.

Analys av inträffade bränder under perioden januari till augusti

Bostadsbränder

Antalet bränder i bostadshus har kraftigt sjunkit de senaste åren jämfört med toppåret 2011 då det under perioden januari till september redovisades 67 bränder till en kostnad av 52 miljoner kronor. Under perioden januari-augusti 2016 har det inträffat 15 bostadsbränder till en kostnad av 46 miljoner kronor. Jämfört med 2015 är det endast en brand mer men skadebeloppet är 15 miljoner kronor högre.

Djurstall

Under perioden har det inträffat 36 bränder till en kostnad av 62 miljoner kronor. Vid bränderna har det dött 3 hästar, 110 kor och nötdjur och 46 andra djur. Detta är betydligt färre djur än tidigare år. Vid flera av bränderna har djur kunnat räddas eller så har djuren varit ut när bränderna startade. Brandorsakerna varierar, okänd, elcentral, svetsning. 2015 var anatalet bränder något färre men skadekostnaden var 8 miljoner kronor högre.

Brandorsak

Brandorsaken är 2016 okänd i 126 fall eller 66 % av bränderna till en kostnad av 190 miljoner kronor. Brandorsaken är 2015 okänd i 70 fall eller 48 % av bränderna till en kostnad av 100 miljoner kronor. Brandorsaken är 2014 okänd i 106 fall eller 52 % av bränderna till en kostnad av 207 miljoner kronor.

Av de redovisade brandorsakerna helår 2015 (2014 (2013) är följande vanligast:

El	28 (19) bränder	12 %	43 (13) miljoner kronor
Gräs- och skräpeldning	20 (16) bränder	18 %	14 (10) miljoner kronor
Uppvärmning	18 (23) bränder	8 %	0,5 (14) miljoner kronor
Anlagd brand	13 (14) bränder	5 %	13 (16) miljoner kronor

Ekonomi

LBK:s finansiering

Grunden för LBK:s finansiering vilar på ett AU-beslut från år 1982. Basresursen för kansliet utgörs av en ca 50 % tjänst för LBK:s sekreterare kompletterad med viss kontorservice. Inför år 2000 infördes ett nytt avgiftssystem på Brandskyddsföreningen för försäkringsbolagen vilket innebar att de tidigare direktriktade anslagen från försäkringsbolagen till LBK upphörde för att i fortsättningen i sin helhet anslås från SBF och via försäkringsinslaget. Frågan behandlades på LBK:s årsmöte och efter överläggningar och i överenskommelse med Brandskyddsföreningen.

Budget 2017

Budget har utarbetats enligt samma principer som föregående år på olika kostnadsposter enligt bifogat budgetförslag. Personalkostnaderna basresursen redovisas inte i budgeten. Resultatutfallet är som vanligt osäkert på grund av svårigheten att förutsäga såväl intäkter som kostnader för LBK-produkter och satsningar.

Anders Danielson LBK:s ordförande

Björn Björkman, LBK:s sekreterare

Länsförsäkringar och LBK:s uppföljning av bränder

2016 januari – augusti

	Totalt	Storskador > 1,5 miljoner	Bränder 0,2-1,5 milj	Småbränder
Antal	190	57	89	45
Belopp	239 886 000 kr	191 206 000 kr	44 800 000 kr	3 880 000 kr
	Redovisade bränder	Redovisade	Redovisade	Redovisade
Antal	2	2	0	0
Belopp	22 206 000 kr	22 206 000 kr	0 kr	0 kr
	Oredovisade	Oredovisade	Oredovisade	Oredovisade
Antal	188	55	89	45
Belopp	217 680 000 kr	169 000 000 kr	44 800 000 kr	3 880 000 kr

2015 januari – augusti

	Totalt	Storskador > 1,5 miljoner	Bränder 0,2-1,5 milj	Småbränder
Antal	144	45	71	27
Belopp	216 265 727 kr	176 224 727 kr	38 091 000 kr	1 950 000 kr
	Redovisade bränder	Redovisade	Redovisade	Redovisade
Antal	13	7	6	0
Belopp	26 015 727 kr	22 124 727 kr	3 891 000 kr	0 kr
	Oredovisade	Oredovisade	Oredovisade	Oredovisade
Antal	131	38	65	27
Belopp	190 250 000 kr	154 100 000 kr	34 200 000 kr	1 950 000 kr

2014 januari – augusti

	Totalt	Storskador > 1,5 miljoner	Bränder 0,2-1,5 milj	Småbränder
Antal	206	53	105	46
Belopp	251 953 934 kr	202 907 734 kr	45 710 000 kr	3 336 200 kr
	Redovisade bränder	Redovisade	Redovisade	Redovisade
Antal	20	8	10	2
Belopp	61 203 934 kr	55 107 734 kr	5 860 000 kr	236 200 kr
	Oredovisade	Oredovisade	Oredovisade	Oredovisade
Antal	186	45	95	44
Belopp	190 750 000 kr	147 800 000 kr	39 850 000 kr	3 100 000 kr

Medelskadekostnad - helår

	Totalt	Storskador > 1,5 milj.	Bränder 0,2-1,5 milj.	Småbränder
2015	1 491 530 kr	4 094 951 kr	541 608 kr	76 727 kr
2014	1 394 859 kr	4 394 533 kr	440 168 kr	68 277 kr
2013	1 641 214 kr	4 472 306 kr	552 406 kr	84 835 kr
2012	1 107 605 kr	3 548 452 kr	537 284 kr	57 833 kr
2011	948 482 kr	2 623 550 kr	496 467 kr	61 145 kr
2010	1 057 876 kr	3 542 143 kr	747 021 kr	52 558 kr